

The role of all-year-round cropping
in agriculture development

Dr. Somnuk Sriplung

Mr. Kitipong Surainrungsikul

This paper discusses the estimated level of use of the agricultural resources-labor, land and capital, in crop production to reach the targets of Thailand's Forth Five-Year Plan (B.E. 2520-2524). The estimates are reported in term of national aggregates and for each region by month and season. The distribution of resource use indicates about 33 percent of labor is used. July is the peak month and March is the lowest month. About 66 percent of land is used. October has the highest land utilization with the lowest in March. Also about 11, 298 million baht of capital is used. Of this, 3, 198 million baht is on-farm capital and 8, 099 million baht recieved through borrowing. The highest capital use is in August and the lowest is in October. Far each region, larger amounts of the resources are used in the wetseason than in the dryseason. The paper continues by discussing how all-year-round cropping patterns can contribute to the agriculture development program. The results of the adoption of all-year-round cropping are discussed in term of contributions to seasonal land and labor use and total national output.

บทบาทของการปลูกพืชตลอดปีต่อการพัฒนาการ เกษตร

ดร. สมนึก ศรีปลั่ง กิติพงษ์ สุเรนทร์รังสิกุล

1. คำนำ

วัตถุประสงค์ของการวางแผนพัฒนาการ เกษตร ก็เพื่อให้บรรลุถึงความมุ่งหมายตามความต้องการของประชาชน แนวทางในการพัฒนาการ เกษตร เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรนั้นควรมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญดังต่อไปนี้ กล่าวคือ

1. เพื่อยกระดับรายได้ของประชากรให้สูงขึ้น รวมทั้งปรับปรุงให้มีการกระจายรายได้ระหว่างประชากรการ เกษตรและประชากรนอกการ เกษตร ให้เป็นธรรมขึ้น
2. เพื่อสร้างงานให้ประชากรมีงานทำมากขึ้น
3. เพื่อผลิตอาหารให้เพียงพอแก่ความต้องการ ของประชากรและในราคาที่เป็นธรรม
4. เพื่อให้เกิดความมั่นคงและ เกิดความสามัคคีของคนในชาติ
5. เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ
6. เพื่อให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของตนเอง

วัตถุประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถกระทำได้โดยการมีแผนพัฒนาการ เกษตรที่เหมาะสม มีการปฏิบัติกันอย่างจริงจัง และมีการประสานแผนพัฒนาการ เกษตร กับแผนพัฒนาในส่วนนอกการ เกษตรอย่างใกล้ชิด

2. เป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 2520-2524

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 4 ปี 2520-2524 ได้กำหนดเป้าหมายการผลิตทางการ เกษตรสำหรับปีที่สำคัญ ๆ ไว้ดังนี้

<u>ชื่อพืช</u>	<u>เป้าหมายการผลิตปี 2524</u>	
ข้าว	16,500	พันตัน
ข้าวโพด	3,300	พันตัน
มันสำปะหลัง	10,800	พันตัน
อ้อย	28,600	พันตัน
ปอแก้ว	220	พันตัน
ถั่วเหลือง	431.2	พันตัน
ถั่วเขียว	390.4	พันตัน
ยาสูบ (เวอร์จิเนีย)	65.5	พันตัน
ยางพารา	466	พันตัน

จากเป้าหมายการผลิตทางการเกษตรของพืชสำคัญ ๆ ดังกล่าวนี้ กองเศรษฐกิจการเกษตรได้นำมาศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลความที่น่าจะเป็นไปได้ ตลอดจนแนวทางการพัฒนาและเค้าโครงการดำเนินงานในทางเกษตร เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายผลของการศึกษาวิเคราะห์และการคาดคะเนสถานการณ์ทางการเกษตร และแนวโน้มในอนาคตช่วง 5 ปี จะได้นำมากล่าวโดยสรุปในสาระสำคัญต่อไป

3. สถานการณ์ทางการเกษตรและแนวโน้มในอนาคตช่วง 5 ปี

จากการสำรวจ ศึกษาวิเคราะห์ และคาดคะเนสถานการณ์ทางการเกษตรของประเทศไทยในอนาคตช่วง 5 ปี โดยกองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ถ้าหากโครงสร้างโดยทั่ว ๆ ไปทางการเกษตร ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติของสถาบันทางการเกษตรและที่เกี่ยวข้อง ภาวะการตลาด และราคาของพืชผลทางการเกษตรและปัจจัยการผลิตทางการเกษตร ตลอดจนประเพณีนิยมปฏิบัติ และวิชาความรู้ของผู้ประกอบการทางการเกษตร และผู้เกี่ยวข้องยังคงมีลักษณะแนวโน้มที่เคยเป็นมาในอดีตและในปัจจุบันแล้ว จะสามารถสรุปสถานการณ์ทางการเกษตร และแนวโน้มในอนาคตช่วง 5 ปีข้างหน้า ในสาระสำคัญโดยย่อได้ดังนี้.

3.1 แรงงานทางการเกษตร จากการคาดคะเนจำนวนประชากรทั้งหมดใน

ปี 2524 พบว่ามีประมาณ 48.9 ล้านคน โดยคิดเป็นจำนวนประชากรในวัยทำงานประมาณ 22.4 ล้านคน และในจำนวนนี้แยกเป็นประชากรในวัยทำงานประมาณ 22.4 ล้านคน และในจำนวนนี้แยกเป็นประชากรในวัยทำงานในด้านการเกษตรประมาณ 16.9 ล้านคน (ตารางที่ 1) เป็นที่น่าสังเกตว่า จำนวนประชากรมากกว่าครึ่งอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง จำนวนประชากรในวัยทำงานในด้านการเกษตรนี้เป็นแรงงานที่มีงานทำ (คิดเฉพาะแรงงานที่ใช้ในการปลูกพืชเท่านั้น) คิดเป็นร้อยละ 33 โดยคิดเป็นร้อยละ 30 ในภาคเหนือ ร้อยละ 29 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 38 ในภาคกลาง และร้อยละ 48 ในภาคใต้ จากจำนวนแรงงานที่มีอยู่ทั้งหมดในภาคนั้น ๆ ตามลำดับ (ตารางที่ 2 และรูปที่ 1) แรงงานที่เหลือเป็นแรงงานที่ว่างงาน ซึ่งจะพบว่ามีจำนวนมากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 71 และมีจำนวนต่ำที่สุดในภาคใต้ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 52 การกระจายการใช้แรงงานเหล่านี้พบว่า ในเดือนกุมภาพันธ์มีการใช้แรงงานสูงสุด และในเดือนมีนาคมมีการใช้แรงงานต่ำสุดโดยคิดเป็นร้อยละ 62 และร้อยละ 9 ของแรงงานที่มีอยู่ในเดือนนั้น ๆ ในช่วงฤดูฝนมีการใช้แรงงานสูงถึงร้อยละ 77 ในขณะที่ในฤดูแล้งมีการใช้แรงงานเพียงร้อยละ 23 ของแรงงานที่มีงานทำทั้งหมดตลอดปี หรือคิดเป็นร้อยละ 43 ในช่วงฤดูฝน และร้อยละ 19 ในช่วงฤดูแล้ง ของแรงงานทั้งหมดที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น ๆ ลักษณะการใช้แรงงานสูงในฤดูฝนและต่ำในฤดูแล้งนี้เป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกันและพบอยู่ในทุก ๆ ภาค ภาวะการว่างงานของแรงงานในด้านการเกษตรทั่วประเทศจะมีอยู่ตลอดปีทุกเดือนโดยจะมีการว่างงานสูงมากในฤดูแล้ง และต่ำในฤดูฝน

เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายภาคแล้วคาดว่า ภาวะการมีงานทำในด้านการเกษตรในภาคเหนือ ร้อยละ 30 เป็นแรงงานที่มีงานทำตลอดปี โดยคิดเป็นร้อยละ 79 และร้อยละ 21 ที่มีงานทำในฤดูฝนและฤดูแล้งตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 41 และร้อยละ 16 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น เดือนที่มีการใช้แรงงานสูงสุด ได้แก่ เดือนธันวาคมคิดเป็นร้อยละ 62 และเดือนที่มีการใช้แรงงานต่ำสุดได้แก่ เดือนเมษายน คิดเป็นร้อยละ 2 ของแรงงานที่มีอยู่ในเดือนนั้น ลักษณะการใช้แรงงานจะสูงในฤดูฝน และต่ำในฤดูแล้ง ภาวะการว่างงานของแรงงานทางการเกษตรในภาคนี้จะมีอยู่ตลอดปีทุกเดือน โดย

จะมีการว่างงานเฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 70 จะมีการว่างงานสูงในฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ 84 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูแล้ง และจะมีการว่างงานต่ำในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 59 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูฝน

ภาวะการมีงานทำในด้านการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 29 เป็นแรงงานที่มีงานทำตลอดปี โดยคิดเป็นร้อยละ 81 และร้อยละ 19 ที่มีงานทำในฤดูฝน และในฤดูแล้งตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 40 และร้อยละ 13 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น เดือนที่มีการใช้แรงงานสูงสุดได้แก่ เดือนกรกฎาคม คิดเป็นร้อยละ 78 และเดือนที่มีการใช้แรงงานต่ำได้แก่ เดือนมีนาคม คิดเป็นร้อยละ 6 ของแรงงานที่มีอยู่ในเดือนนั้น ลักษณะการใช้แรงงานจะสูงในฤดูฝน และต่ำในฤดูแล้ง ภาวะการว่างงานของแรงงานทางการเกษตรในภาคนี้มีอยู่ตลอดปีทุกเดือน โดยจะมีการว่างงานเฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 71 จะมีการว่างงานสูงในฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ 87 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูแล้ง และมีการว่างงานต่ำในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูฝน

ภาวะการมีงานทำในด้านการเกษตรในภาคกลาง ร้อยละ 38 เป็นแรงงานที่มีงานทำตลอดปี โดยคิดเป็นร้อยละ 69 และร้อยละ 31 ที่มีงานทำในฤดูฝนและในฤดูแล้งตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 45 และร้อยละ 29 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น เดือนที่มีการใช้แรงงานสูงสุดได้แก่เดือน กันยายน คิดเป็นร้อยละ 61 และเดือนที่มีการใช้แรงงานต่ำสุดได้แก่เดือน มีนาคม คิดเป็นร้อยละ 14 ของแรงงานที่มีอยู่ในเดือนนั้น ลักษณะการใช้แรงงานจะสูงในฤดูฝน และต่ำในฤดูแล้ง ภาวะการว่างงานของแรงงานทางการเกษตรในภาคนี้มีอยู่ตลอดปีทุกเดือน โดยจะมีการว่างงานเฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 62 จะมีการว่างงานสูงในฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ 71 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูแล้ง และมีการว่างงานต่ำในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 55 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูฝน

ภาวะการมีงานทำในด้านการเกษตรในภาคใต้ ร้อยละ 48 เป็นแรงงานที่มีงานทำตลอดปี โดยคิดเป็นร้อยละ 68 และร้อยละ 32 ที่มีงานทำในฤดูฝนและในฤดูแล้งตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 56 และร้อยละ 38 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น เดือนที่มีการใช้แรงงานสูงสุดได้แก่เดือน ธันวาคม คิดเป็นร้อยละ 97 และเดือนที่มีการใช้แรงงาน

ต่ำสุดได้แก่เดือน เมษายน คิดเป็นร้อยละ 5 ของแรงงานที่มีอยู่ในเดือนนั้น ลักษณะการใช้แรงงานจะสูงในฤดูฝนและต่ำในฤดูแล้ง ภาวะการว่างงานของแรงงานทางการ เกษตรในภาคนี้มีอยู่ตลอดปีทุกเดือน โดยจะมีการว่างงานของแรงงานทางการ เกษตรในภาคนี้มีอยู่ตลอดปีทุกเดือน โดยจะมีการว่างงานเฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 52 จะมีการว่างงานสูงในฤดูแล้ง คิดเป็นร้อยละ 62 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูแล้ง และมีการว่างงานต่ำในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 44 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูฝน

3.2 ที่ดินที่ใช้ในการเกษตร จากการคาดคะเนจำนวนที่ดินที่เกษตรกรถือครองเพื่อการเกษตรจะมีทั้งหมดประมาณ 89.9 ล้านไร่ (คิดเฉพาะที่นาและที่ไร่ที่สามารถปลูกพืชได้) โดยคิดเป็นจำนวนที่ดินที่เกษตรกรถือครองเพื่อการเกษตรในภาคเหนือประมาณ 18.8 ล้านไร่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 35.2 ล้านไร่ ภาคกลางประมาณ 22.7 ล้านไร่ และภาคใต้ประมาณ 13.2 ล้านไร่ (ตารางที่ 3 และรูปที่ 2) เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนที่ดินที่เกษตรกรถือครองเพื่อการเกษตรแยกเป็นรายเดือนจะถูกนำมาใช้ในการปลูกพืชคิดเป็นร้อยละ 66 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ โดยคิดเป็นจำนวนที่ดินที่ถูกนำไปใช้ในการปลูกพืชร้อยละ 60 ร้อยละ 59 ร้อยละ 71 และร้อยละ 82 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ทั้งหมดแยกเป็นรายเดือนในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ตามลำดับ จะพบว่าภาคใต้มีการใช้ที่ดินเพื่อการปลูกพืชมากที่สุด และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการใช้ที่ดินเพื่อการปลูกพืช ซึ่งจะพบว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีเนื้อที่ที่ไม่ได้ใช้ในการปลูกพืชสูงสุดถึงร้อยละ 41 และต่ำสุดในภาคใต้คิดเป็นร้อยละ 18 การกระจายในการใช้ที่ดินเหล่านี้พบว่าเดือนตุลาคมมีการใช้ที่ดินสูงสุด และเดือนมีนาคม เป็นเดือนที่มีการใช้ที่ดินต่ำสุด โดยคิดเป็นร้อยละ 92 และร้อยละ 28 ของที่ดินที่มีอยู่ในเดือนนั้น ๆ ในช่วงฤดูฝนมีการใช้ที่ดินสูงถึงร้อยละ 78 ในขณะที่ฤดูแล้งมีการใช้ที่ดินเพียงร้อยละ 22 ของจำนวนที่ดินที่ถูกนำไปใช้เพื่อการปลูกพืชทั้งหมดตลอดปี หรือคิดเป็นร้อยละ 88 ในฤดูฝนและร้อยละ 35 ในฤดูแล้งของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น ๆ ลักษณะการใช้ที่ดินสูงในฤดูฝนและต่ำในฤดูแล้ง เป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกันและพบอยู่ในทุก ๆ ภาค ภาวะการปล่อยที่ดินทิ้งให้ว่างเปล่าโดยไม่ได้นำมาใช้ในการปลูกพืชนั้น จะพบอยู่ตลอดปีทุกเดือนโดยจะมีที่ดินที่ไม่ได้นำมาใช้ในการเพาะปลูกสูงมากใน

ฤดูแล้ง และต่ำในฤดูฝน

เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายภาคแล้วคาดว่า จำนวนที่ดินที่ถูกนำมาใช้ในการปลูกพืชในภาคเหนือมีการใช้ที่ดินเฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 60 โดยคิดเป็นร้อยละ 85 และร้อยละ 15 ที่ใช้ที่ดินในฤดูฝน และฤดูแล้งตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 87 และร้อยละ 22 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น เดือนที่มีการใช้ที่ดินสูงสุดได้แก่เดือนสิงหาคม คิดเป็นร้อยละ 98 และเดือนที่มีการใช้ที่ดินต่ำสุดได้แก่เดือนเมษายน คิดเป็นร้อยละ 4 ของที่ดินที่มีอยู่ในเดือนนั้น ลักษณะการใช้ที่ดินจะสูงในฤดูฝน และต่ำในฤดูแล้ง ที่ดินที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในภาคนี้จะมีอยู่ตลอดปีทุกเดือน โดยจะมีที่ดินที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 40 โดยจะพบว่ามีสูงในฤดูแล้ง คิดเป็นร้อยละ 78 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูแล้ง และจะทำในฤดูฝน คิดเป็นร้อยละ 13 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูฝน

จำนวนที่ดินที่ถูกนำมาใช้ในการปลูกพืชในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการใช้ที่ดินเฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 59 โดยคิดเป็นร้อยละ 86 และร้อยละ 14 ที่ใช้ที่ดินในฤดูฝนและฤดูแล้งตามลำดับหรือคิดเป็นร้อยละ 87 และร้อยละ 20 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น เดือนที่มีการใช้ที่ดินสูงสุดได้แก่เดือนตุลาคมคิดเป็นร้อยละ 94 และเดือนที่มีการใช้ที่ดินต่ำสุดได้แก่เดือนกุมภาพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 12 ของที่ดินที่มีอยู่ในเดือนนั้น ลักษณะการใช้ที่ดินจะสูงในฤดูฝน และต่ำในฤดูแล้ง ที่ดินที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในภาคนี้จะพบอยู่ตลอดปีทุกเดือน โดยจะมีที่ดินที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 41 โดยจะพบว่ามีสูงในฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ 80 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูแล้ง และจะทำในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 13 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูฝน

จำนวนที่ดินที่ถูกนำมาใช้ในการปลูกพืชในภาคกลาง มีการใช้ที่ดินเฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 71 โดยคิดเป็นร้อยละ 77 และร้อยละ 23 ที่ใช้ที่ดินในฤดูฝนและฤดูแล้งตามลำดับหรือคิดเป็นร้อยละ 94 และร้อยละ 39 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น เดือนที่มีการใช้ที่ดินสูงสุดได้แก่เดือนกรกฎาคมคิดเป็นร้อยละ 97 และเดือนที่มีการใช้ที่ดินต่ำสุดได้แก่เดือนกุมภาพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 36 ของที่ดินที่มีอยู่ในเดือนนั้น ลักษณะการใช้ที่ดินจะสูงในฤดูฝน และต่ำในฤดูแล้ง ที่ดินที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในภาคนี้จะพบว่ามีสูงในฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ 61

ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูแล้ง และจะทำในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 6 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูฝน

จำนวนที่ดินที่ถูกนำมาใช้ในการปลูกพืชในภาคใต้ มีการใช้ที่ดินเฉลี่ยตลอดปี ร้อยละ 82 โดยคิดเป็นร้อยละ 65 และร้อยละ 35 ที่ใช้ที่ดินในฤดูฝนและฤดูแล้งตามลำดับ หรือคิดเป็นร้อยละ 92 และร้อยละ 69 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในแต่ละฤดูนั้น เดือนที่มีการใช้ที่ดินสูงสุดได้แก่เดือนตุลาคม และพฤศจิกายน คิดเป็นร้อยละ 93 เท่ากัน และเดือนที่มีการใช้ที่ดินต่ำสุดได้แก่เดือนกรกฎาคม คิดเป็นร้อยละ 68 ของที่ดินที่มีอยู่ในเดือนนั้น ลักษณะการใช้ที่ดินจะสูงในฤดูฝนและต่ำในฤดูแล้ง ที่ดินที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในภาคนี้ จะพบอยู่ตลอดปีทุกเดือน โดยจะมีที่ดินที่ไม่ได้ถูกนำมาใช้เฉลี่ยตลอดปีร้อยละ 18 โดยจะพบว่ามีสูงในฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ 31 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูแล้งและจะทำในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 8 ของจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูฝน

3.3 เงินทุนที่ใช้ในการเกษตร จากการคาดคะเนจำนวนเงินทุนที่ใช้ในการปลูกพืชเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) ทั้งประเทศจะต้องใช้เงินทุนประมาณ 11,298 ล้านบาท ในจำนวนนี้จะเป็เงินทุนของเกษตรกรประมาณ 3,198 ล้านบาท และเป็นจำนวนเงินทุนที่ตองกู้ยืมมาจากสถาบันเงินกู้่อีกประมาณ 8,099 ล้านบาท โดยคิดเป็นจำนวนเงินทุนที่ใช้ในภาคเหนือประมาณ 2,517 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินทุนของเกษตรกรประมาณ 424 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ประมาณ 2,093 ล้านบาท ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 3,696 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินทุนของเกษตรกรประมาณ 983 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ประมาณ 2,714 ล้านบาท ในภาคกลางประมาณ 4,459 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินทุนของเกษตรกรประมาณ 1,620 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ประมาณ 2,840 ล้านบาท ในภาคใต้ประมาณ 625 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินทุนของเกษตรกร 172 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ประมาณ 453 ล้านบาท (ตารางที่ 4 และรูปที่ 3) เป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนเงินทุนที่ใช้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางมีมากกว่าครึ่งของจำนวนเงินที่ใช้ทั้งหมดของประเทศ การกระจายในการใช้เงินเหล่านี้พบว่า เดือนสิงหาคมมีการใช้เงินลงทุนสูงสุด และเดือนตุลาคมเป็นเดือนที่มีการใช้เงิน

ทุนต่ำสุดโดยคิดเป็นร้อยละ 19 และร้อยละ 4 ของจำนวนเงินทุนที่ใช้ไปทั้งหมด ในช่วงฤดูฝน มีการใช้เงินลงทุนสูงถึงร้อยละ 63 ในขณะที่ฤดูแล้งมีการใช้เงินทุนไปเพียงร้อยละ 37 ของจำนวนเงินทุนที่ใช้ไปทั้งหมดตลอดปี ลักษณะการใช้เงินทุนจำนวนมากในฤดูฝนและจำนวนน้อยในฤดูแล้งเป็นลักษณะที่คล้ายคลึงกันในทุกภาคยกเว้นภาคกลางที่มีการใช้เงินทุนในฤดูแล้งมากกว่าฤดูฝน เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการเตรียมดินก่อนเพาะปลูก และค่าใช้จ่ายในการเกี่ยวเกี่ยวของพืชบางชนิดที่คาบเกี่ยวกันระหว่างฤดูฝนและฤดูแล้งและพืชบางชนิดเช่น อ้อย และมันสำปะหลัง ที่มีฤดูการปลูกคาบเกี่ยวกันจึงเป็นเหตุให้จำนวนเงินทุนที่ใช้ในฤดูแล้งสูงกว่าในฤดูฝน

เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายภาคแล้วคาดว่า จำนวนเงินทุนที่ใช้ปลูกพืชในภาคเหนือมีการใช้ตลอดปีประมาณ 2,517 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินทุนของเกษตรกรประมาณ 424 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ประมาณ 2,093 ล้านบาท เดือนที่มีการใช้เงินลงทุนสูงสุดได้แก่เดือนมิถุนายน คิดเป็นร้อยละ 23 และเดือนที่มีการใช้เงินทุนต่ำสุดได้แก่เดือนเมษายน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ลักษณะการใช้เงินทุนจะสูงในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 78 และต่ำในฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ 22 ของจำนวนเงินทุนที่ใช้ทั้งหมด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการใช้เงินลงทุนตลอดปีประมาณ 3,696 ล้านบาท ในจำนวนนี้เป็นเงินทุนของเกษตรกรประมาณ 983 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ประมาณ 2,714 ล้านบาท เดือนที่มีการใช้เงินลงทุนสูงสุดได้แก่เดือนสิงหาคม คิดเป็นร้อยละ 31 และเดือนที่ใช้เงินทุนต่ำสุดคือเดือนมกราคม คิดเป็นร้อยละ 2 ของเงินทุนที่ใช้ทั้งหมด ลักษณะการใช้เงินทุนจะสูงในฤดูฝนและต่ำในฤดูแล้งคิดเป็นร้อยละ 76 และร้อยละ 24 ของจำนวนเงินทุนที่ใช้ทั้งหมดตลอดปีตามลำดับ

ภาคกลางมีการใช้เงินลงทุนตลอดปีประมาณ 4,459 ล้านบาท โดยคิดเป็นจำนวนเงินทุนของเกษตรกรประมาณ 1,620 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ประมาณ 2,840 ล้านบาท เดือนที่มีการใช้เงินลงทุนสูงสุดได้แก่เดือนมีนาคม คิดเป็นร้อยละ 20 และเดือนที่ต่ำที่สุดได้แก่เดือนพฤศจิกายน คิดเป็นร้อยละ 2 ของจำนวนเงินทุนที่ใช้ทั้งหมด ลักษณะการใช้เงินทุนจะสูงในฤดูแล้ง คิดเป็นร้อยละ 58 และต่ำในฤดูฝนคิดเป็นร้อยละ 42 ของจำนวนเงินที่ใช้ทั้งปี

ภาคใต้มีการใช้เงินทุนตลอดปีประมาณ 625 ล้านบาท โดยคิดเป็นเงินทุนของเกษตรกรประมาณ 172 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ประมาณ 453 ล้านบาท เดือนที่มีการใช้เงินทุนสูงสุดได้แก่เดือนกันยายน คิดเป็นร้อยละ 40 และเดือนที่ใช้เงินทุนต่ำที่สุดได้แก่เดือนมิถุนายน คิดเป็นร้อยละ 78 และค่าในบัญชีแสดงคิดเป็นร้อยละ 22 ของจำนวนเงินที่ใช้ทั้งหมดตลอดปี

3.4 การใช้ที่ดินในปัจจุบัน เมื่อหันมาพิจารณาลักษณะของการใช้ที่ดินในประเทศไทยในปัจจุบัน ในปี 2518-19 มีเนื้อที่ที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูกทั้งหมดประมาณ 85.8 ล้านไร่ จากเนื้อที่ที่ดินทั้งหมดนี้เป็นเนื้อที่ปลูกข้าวประมาณร้อยละ 62 หรือเป็นเนื้อที่ประมาณ 53 ล้านไร่ เป็นเนื้อที่ปลูกพืชไร่ประมาณร้อยละ 24 หรือเป็นเนื้อที่ประมาณ 20.6 ล้านไร่ เนื้อที่ไม่ขึ้นต้น ร้อยละ 13 หรือเป็นเนื้อที่ประมาณ 11.4 ล้านไร่ ที่เหลือเป็นเนื้อที่เพาะปลูกไม้ดอกและพืชผักร้อยละ 1 หรือเป็นเนื้อที่ประมาณ 0.6 ล้านไร่ ในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ในแผนพัฒนาที่แล้วมา ปรากฏว่า การเพิ่มผลผลิตส่วนใหญ่ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการขยายเนื้อที่ แต่ในแผนต่อไปนั้นการขยายเนื้อที่เพื่อเพิ่มการผลิตจะเป็นไปได้ไม่มากนัก ดังนั้นการที่เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 นี้ จำเป็นจะต้องขยายโดยการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเนื้อที่ที่ถือครองที่เป็นนา ปรากฏว่า ในขณะนี้มีพื้นที่เกษตรกรถือครองอยู่ประมาณ 70.5 ล้านไร่ แต่เมื่อพิจารณาการใช้ที่ดินเพื่อการปลูกข้าวปี 2518-19 ซึ่งเป็นปีปลูกข้าวมากที่สุด เกษตรกรได้ใช้เนื้อที่ทำการปลูกข้าวประมาณ 53.3 ล้านไร่ การที่เกษตรกรได้ปฏิบัติดังนั้นก็เนื่องจากเกษตรกรได้พยายามจางป่าและทำเป็นนา บางปีถ้าฝนฟ้าไม่ดีก็ปลูกข้าวไม่ได้บ่อยก็ให้มาทิ้งไว้ บางปีฝนฟ้าดีก็พยายามจะปลูกข้าวให้มากที่สุดที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นจึงเห็นว่าเนื้อที่หักเนื้อที่ถือครองออกจากการเพาะปลูกโดยเฉลี่ย 3 ปี แล้วจะมีเนื้อที่ถือครองเพื่อใช้ขยายการเพาะปลูกอีกประมาณ 17.3 ล้านไร่ ซึ่งเนื้อที่นานี้เป็นเนื้อที่นาที่จะคงเหลืออยู่ที่มักไม่ค่อยได้ทำการเพาะปลูก แต่ทั้งหมดนี้เวียนกันในแต่ละท้องที่ท้องที่ไหนฝนฟ้าดีก็ขยายเต็มเนื้อที่ ท้องที่ใดฝนฟ้าไม่ดีก็ปล่อยให้ทิ้งไว้

สำหรับเนื้อที่ที่ปลูกพืชไร่นั้น มีเนื้อที่ถือครองทั้งหมดประมาณ 24.3 ล้านไร่ ซึ่งเป็นเนื้อที่ปลูกพืชไร่ทั้งหมดประมาณ 20.4 ล้านไร่ ส่วนไม่ขึ้นต้นมีเนื้อที่ถือครองประมาณ 11.4

ล้านไร่ ซึ่งเป็นเนื้อที่ยางพาราและมะพร้าวประมาณ 7.9 ล้านไร่ หรือประมาณร้อยละ 19 นอกนั้นเป็นไม้ยืนต้นอื่น ๆ นอกจากนี้ก็มีเนื้อที่ถือครองสำหรับปลูกพืชผักและไม้ดอกอยู่ประมาณ 6 แสนไร่ และเป็นเนื้อที่ป่าถือครองและที่ดินอื่น ๆ ประมาณ 7.9 ล้านไร่

จากสถานการณ์ทางด้านการเกษตรโดยสรุปเท่าที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันการผลิตทางด้านแรงงานและที่ดินนั้นมีเหลือโดยไม่ได้นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์อีกมาก กล่าวคือแรงงานยังว่างงานอยู่ถึงร้อยละ 67 และที่ดินยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อีกร้อยละ 34 ดังนั้นในการพัฒนาการเกษตรในอนาคตควรที่จะเน้นไปในทางที่จะนำเอาทรัพยากรการผลิตทั้งด้านแรงงานและที่ดินนำมาใช้ให้เกิดผลทางการเกษตรอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อเกษตรกรโดยตรง และแก่ประชากรทั้งหมดในประเทศเป็นส่วนรวม

4. บทบาทและผลของการปลูกพืชตลอดปีต่อการพัฒนาการเกษตร

โดยทั่วไปแล้ว การปลูกพืชตลอดปีเป็นที่เข้าใจกันว่า หมายถึงการปลูกพืช อาจเป็นพืชชนิดเดียวกันหรือพืชต่างชนิดกันโดยทำการ เพาะปลูกและเก็บเกี่ยวต่อเนื่องกันมากกว่าหนึ่งครั้ง สำหรับพืชชนิดเดียวกัน หรือเป็นการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวต่อเนื่องกันมากกว่าพืชชนิดเดียว (พืชต่างชนิดกัน) ในช่วงระยะเวลาหนึ่งปีและเป็นการเพาะปลูกซ้ำบนที่ดินผืนเดียวกัน ผลของการปลูกพืชตลอดปีย่อมก่อให้เกิดผลดีหลายประการที่สำคัญได้แก่

1. ผลของการใช้ที่ดินอย่างเต็มที่ เสมือนเป็นการเพิ่มเนื้อที่ดินเพื่อการเพาะปลูก อันเป็นผลทำให้เพิ่มจำนวนผลผลิตทั้งหมดต่อเนื้อที่ดินในรอบปี

2. การใช้แรงงานมีมากขึ้น และสม่ำเสมอตลอดปี

3. ผลของการเพิ่มขึ้นทางรายได้จากจำนวนผลผลิตและแรงงานที่เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้แล้วว่าการปลูกพืชตลอดปี เป็นการปลูกพืชแบบหมุนเวียนของพืชต่างชนิดกันแล้วยังก่อให้เกิดผลดีในด้าน ลดการเสี่ยงภัยในเรื่องราคาพืชผลชนิดใดชนิดหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงไป และเป็นการรักษาหรือเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน อันเกิดจากการปลูกพืชหมุนเวียนนั้น

จากการศึกษาวิเคราะห์ และคาดคะเน สถานการณ์ทางด้านการเกษตร และแนวโน้มในอนาคตช่วง 5 ปี กับทั้งผลที่จะได้รับจากการปลูกพืชตลอดปีต่อการเกษตร อาจ

กล่าวได้ว่า การปลูกพืชตลอดปีเป็นวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาการ เกษตรของประเทศไทยให้บรรลุตามเป้าหมายที่โครงการไครวัดเร็วยิ่งขึ้น ทรัพยากรทางด้านปัจจัยการผลิตที่สำคัญอันได้แก่แรงงานและที่ดินนั้นยังไม่ได้ถูกนำมาใช้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้งปัจจัยการผลิตทั้งสองควรที่จะได้ถูกนำมาใช้โดยการปลูกพืชในฤดูแล้งเพิ่มขึ้นซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้ของเกษตรกร และการเพิ่มขึ้นของปริมาณอาหารที่ใช้เลี้ยงประชากร นอกจากนี้ยังเป็นการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มีแนวโน้มจะสงวนที่ดินบางส่วนไว้เป็นป่าไม้ของชาติ และนโยบายในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร โดยการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น ไม่ใช่เพิ่มโดยการขยายเนื้อที่เพาะปลูกเหมือนที่เป็นมาในอดีตเนื่องจากในโอกาสการขยายเนื้อที่เพื่อเพิ่มผลผลิตจะเป็นไปได้ไม่มากนัก

การปลูกพืชตลอดปีจะเป็นจริงและให้ผลดีนั้น จำเป็นต้องมีการพิจารณาถึงสถานการณ์ทางการเกษตรในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต กล่าวคือ อาจแบ่งการพิจารณาออกเป็น 2 ช่วง คือ ในช่วงฤดูฝนและในช่วงฤดูแล้ง

ในฤดูฝนนั้น สภาพดินฟ้าอากาศ และสิ่งแวดล้อมเหมาะในการเพาะปลูกพืชตลอดจนปัจจัยการผลิตทางด้านแรงงานและที่ดินก็มีพร้อมและเหมาะสมต่อการปลูกพืช จากการศึกษาพบว่าแรงงานและที่ดินมีอยู่อย่างเพียงพอไม่เป็นอุปสรรคในการเพาะปลูก กล่าวคือในฤดูนี้มีการใช้แรงงานเพียงร้อยละ 43 จากจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูฝน และมีการใช้ที่ดินเพียงร้อยละ 88 จากจำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูนี้ ความน่าเป็นไปได้ในการปลูกพืชในที่ดินที่ยังว่างเปล่ามีสูง ทั้งนี้เนื่องจากสภาพดินฟ้าอากาศค่อนข้างเย็นสบายพอสมควร การขยายการปลูกพืชต่าง ๆ ในฤดูนี้จึงเป็นการง่ายและสะดวกพอสมควร นอกจากนั้นแล้วถ้าหากมีการปรับปรุงพันธุ์พืชที่ใช้ให้มีอายุการปลูกและเก็บเกี่ยวให้สั้นยิ่งขึ้น และมีการเร่งการปลูกและเก็บเกี่ยวให้เร็วขึ้นก็อาจจะใช้ประโยชน์จากสภาพดินฟ้าอากาศที่อำนวยนั้นปลูกพืชรุ่นสองต่อไปได้และจะให้ผลดีพอสมควร

ส่วนในฤดูแล้ง สภาพดินฟ้าอากาศและสิ่งแวดล้อมเหมาะในการปลูกพืชบางชนิดเท่านั้น จึงเป็นเหตุให้มีการใช้ปัจจัยการผลิตน้อยกว่าฤดูฝน กล่าวคือ ในฤดูนี้มีการใช้แรงงานเพียงร้อยละ 19 ของจำนวนแรงงานที่มีอยู่ในฤดูนี้และมีการใช้ที่ดินเพียงร้อยละ 35 ของ

จำนวนที่ดินที่มีอยู่ในฤดูแล้ง จากการศึกษาและวิเคราะห์พบว่าการใช้แรงงาน และที่ดินเพื่อทำการปลูกพืชในฤดูนี้ ส่วนใหญ่เป็นการปลูกพืชในเขตชลประทานที่มีน้ำและสภาพแวดล้อมเหมาะแก่การปลูกพืช เป็นพืชรุ่นสองหรือมากกว่านั้น ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าความอุดมสมบูรณ์ของดินส่วนใหญ่ในฤดูนี้เป็นอุปสรรคต่อการปลูกพืช เพราะ خاکเคลนน้ำในเนื้อที่นอกเขตชลประทานมีพืชบางชนิดเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่สามารถปลูกได้ในฤดูแล้ง การที่จะส่งเสริมให้มีการขยายการปลูกพืชในฤดูแล้งนี้ ควรที่จะได้มีการศึกษาค้นคว้าและทดลองพันธุ์พืชที่จะส่งเสริมให้มีคุณสมบัติเหมาะสมแก่สภาพดินและสิ่งแวดล้อมตลอดจนช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อปลูกแทนลงไปในพื้นที่ที่ยังว่างเปล่าไม่ได้ใช้ประโยชน์ ซึ่งก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถทำให้เกิดการปลูกพืชตลอดปีได้ผล นอกจากนั้นอีกวิธีการหนึ่งก็โดยการปรับปรุงพันธุ์พืชที่ใช่ปลูกในฤดูฝนให้มีช่วงอายุการปลูกและเก็บเกี่ยวให้สั้นยิ่งขึ้น หรือมีการเร่งรัดการปลูกและเก็บเกี่ยวให้รวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่ออาศัยความอุดมสมบูรณ์ของน้ำและดินในปลายฤดูฝนให้เป็นประโยชน์คาบเกี่ยวมาถึงฤดูแล้งเป็นต้น ความที่น้ำเป็นไปได้ในการขยายการปลูกพืชในฤดูแล้งนี้แม้จะมีความที่น้ำเป็นไปได้ไคน้อยกว่าในฤดูฝน แต่หากมีการส่งเสริมอย่างจริงจังแล้ว ก็จะทำให้ผลดีพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนปัจจัยการผลิตที่สำคัญไม่เป็นอุปสรรคแต่อย่างใด

การที่จะส่งเสริมให้มีการปลูกพืชตลอดปีและให้ได้ดลนั้น จึงควรที่จะมีการศึกษาวิเคราะห์ค้นคว้าในด้านพันธุ์พืชให้มีความเหมาะสมแก่สภาพดินและสิ่งแวดล้อมตลอดจนช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม อีกทั้งช่วยเกษตรกรขจัดปัญหาที่จำเป็นบางประการ เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถเพาะปลูกพืชได้ถูกต้องตามฤดูกาล และสามารถทำให้ได้รวดเร็วขึ้น ในการนี้อาจจะทำได้โดยการช่วยเกษตรกรผู้ขาดแคลนเงินทุนให้เกษตรกรมีเงินทุนเพียงพอ และคล่องตัวพอสมควรในการดำเนินธุรกิจทางการเกษตรของตนเอง เป็นต้น

5. สรุป

ผลของการปลูกพืชตลอดปีย่อมมีผลดีต่อการพัฒนาการเกษตรในหลายด้าน ที่สำคัญได้แก่ ผลทางรายได้ของเกษตรกร เนื่องจากการปลูกพืชตลอดปีเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำเอาที่ดินและแรงงานมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น จำนวนผลผลิตทางการเกษตรต่อที่ดินที่ใช้ย่อมเพิ่มสูงขึ้น การมีงานทำของแรงงานมีมากขึ้น ย่อมทำให้รายได้ของเกษตรกรดีขึ้นสอดคล้อง

คล่องกัน จึงเป็นการช่วยพัฒนาการเกษตรในวัตถุประสงค์ เพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกร
 และประชากรส่วนใหญ่ให้สูงขึ้น ตลอดจนเป็นผลในการปรับปรุงให้มีการกระจาย รายได้
 ระหว่างประชากรการเกษตร และประชากรนอกการเกษตรให้เป็นธรรมขึ้น นอกจากนี้แล้ว
 ยังเป็นการช่วยพัฒนาในด้านการสร้างงานให้ประชากรมีงานทำมากขึ้น ผลทางด้านอาหาร เพื่อ
 เลี้ยงประชากร เนื่องจากการปลูกพืชตลอดปีสามารถเพิ่มผลผลิตได้โดยใช้ที่ดินที่มีอยู่ให้เกิด
 ประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่นมีการปลูกพืชได้มากกว่า ย่อมทำให้ผลผลิตทั้งหมดต่อที่ดินเท่า
 เดิมสูงขึ้น ซึ่งสามารถนำไปเลี้ยงประชากรได้เพียงพอแก่ความต้องการ เมื่อการพัฒนาทาง
 ด้านการเกษตรและเศรษฐกิจของประเทศเจริญรุ่งเรืองขึ้นย่อมมีผลต่อความมั่นคงและเกิด
 ความสามัคคีของชนในชาติ ผลโดยตรงที่ประเทศจะได้รับจากการปลูกพืชตลอดปีอีกประการ
 หนึ่งก็คือ สามารถส่งผลิตผลทางการเกษตรเป็นสินค้าออกมากขึ้น ทำให้ได้มาซึ่งเงินตราต่างประเทศ
 มากขึ้น นอกจากนั้นผลสำคัญอีกประการหนึ่ง เมื่อเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ความ
 มั่นคงทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น โอกาสและแนวโน้มที่เกษตรกรจะมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของ
 ตนเองก็ย่อมมีมากขึ้นเป็นเงาตามตัวด้วย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการปลูกพืชตลอดปีจะมีผลดีใน
 หลาย ๆ ประการต่อการพัฒนาการเกษตรของประเทศไทย

ตารางที่ 1 ประชากรในปี 2513 และคาดคะเนในปี 2524 โดยข้อศรการเพิ่มใน
ระดับร้อยละ 2.5 ต่อปี

หน่วย : 1,000 คน

รายการ	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคกลาง	ภาคใต้	ทั้งประเทศ
ประชากร ปี 2513 ^{1/}	7,813	11,700	10,612	4,272	34,397
คาดคะเนประชากรใน ปี 2524 ^{2/}	11,110	16,630	15,085	6,073	48,898
ประชากรวัยทำงาน ปี 2513	3,402	5,268	4,251	1,759	14,680
คาดคะเนประชากรวัยทำงาน ปี 2524 ^{3/}	4,019	7,730	8,087	2,554	22,390
คาดคะเนประชากรวัยทำงาน ทางด้านการเกษตรปี 2524 ^{4/}	3,415	7,025	4,397	2,074	16,911

- ที่มา : 1/ สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2513 สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี
- 2/ คาดคะเนโดยคณะทำงานประชากร (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)
- 3/ การคาดคะเนจำนวนประชากรในที่นี้ อาศัยข้อสมมติฐานที่ว่า อัตราการเกิดและการตายในช่วง 5 ปี ไม่เปลี่ยนแปลง แต่ถ้าเป็นช่วง 15 ปี เด็กที่เกิดใหม่ในระยะนี้จะรวมอยู่ในประชากรในวัยทำงาน
- 4/ การคาดคะเน โดยกองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 2 การใช้แรงงานสำหรับผลิตพืชแยกเป็นรายภาคและทั้งประเทศ

หน่วย : 1,000 คน

เดือน	ภาคเหนือ			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			ภาคกลาง			ภาคใต้			รวมทั้งประเทศ		
	จำนวน แรงงาน ที่ไ้	จำนวน แรงงาน ที่มีอยู่	% การใช้	จำนวน แรงงาน ที่ไ้	จำนวน แรงงาน ที่มีอยู่	% การใช้	จำนวน แรงงาน ที่ไ้	จำนวน แรงงาน ที่มีอยู่	% การใช้	จำนวน แรงงาน ที่ไ้	จำนวน แรงงาน ที่มีอยู่	% การใช้	จำนวน แรงงาน ที่ไ้	จำนวน แรงงาน ที่มีอยู่	% การใช้
มกราคม	693	2,741	25.56	1,236	6,290	19.65	1,630	2,687	60.66	609	1,065	57.18	4,168	12,753	32.68
กุมภาพันธ์	695	2,686	25.87	697	6,250	11.15	682	2,681	25.44	522	1,056	49.43	2,596	12,673	20.48
มีนาคม	152	2,723	5.58	355	6,308	5.63	371	2,689	13.80	274	1,069	25.63	1,152	12,789	9.01
เมษายน	85	2,699	2.41	764	6,271	12.18	505	2,684	18.82	51	1,061	4.81	1,385	12,715	10.89
พฤษภาคม	507	2,686	18.83	1,119	6,250	17.90	640	2,681	23.87	327	1,056	30.97	2,593	12,673	20.46
มิถุนายน	730	2,711	26.93	2,707	6,290	43.04	903	2,687	33.61	383	1,065	35.96	4,723	12,753	37.03
กรกฎาคม	1,288	2,699	47.72	4,907	6,271	78.25	1,219	2,684	45.42	411	1,061	38.74	7,825	12,715	61.54
สิงหาคม	1,621	2,723	56.53	2,740	6,308	43.44	1,262	2,689	46.93	815	1,069	76.24	6,438	12,789	50.34
กันยายน	893	2,711	32.94	536	6,290	8.52	1,650	2,687	61.41	600	1,065	56.34	3,679	12,753	28.85
ตุลาคม	954	2,699	35.35	1,583	6,271	25.24	1,133	2,684	42.21	514	1,061	48.45	4,184	12,715	32.91
พฤศจิกายน	586	2,699	21.71	1,761	6,271	28.08	973	2,684	36.25	634	1,061	59.76	3,954	12,715	31.10
ธันวาคม	1,677	2,711	61.86	3,536	6,290	56.22	1,331	2,687	49.54	1,030	1,065	96.71	7,574	12,753	59.39
รวมทั้งปี	9,861	32,458	30.38	21,941	75,360	29.12	12,299	32,224	38.17	6,170	12,754	48.38	50,271	152,796	33.03
แรงงานใน ฤดูฝน	7,749	18,953	40.89	17,770	43,991	40.39	8,471	18,802	45.05	4,183	7,442	56.21	38,377	89,193	43.03
แรงงานใน ฤดูแล้ง	2,112	13,505	15.64	4,171	31,369	13.30	3,828	13,422	28.52	1,987	5,312	37.51	11,894	63,603	18.70

หมายเหตุ : จำนวนแรงงานที่มีอยู่ในที่คิดเฉพาะเป็นแรงงานที่ใช้ในการปลูกพืช (ในต้นและที่ไร่) เท่านั้น

ที่มา : กองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 3 การใช้จ่ายเงินสำหรับการผลิตพืชแยกเป็นรายภาคและทั่วประเทศ

หน่วย: 1,000 ไร่

เดือน	ภาคเหนือ			ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			ภาคกลาง			ภาคใต้			รวมทั้งประเทศ		
	ที่คืนภาษี	ที่คืนที่มีอยู่	%การใช้จ่าย	ที่คืนภาษี	ที่คืนที่มีอยู่	%การใช้จ่าย	ที่คืนภาษี	ที่คืนที่มีอยู่	%การใช้จ่าย	ที่คืนภาษี	ที่คืนที่มีอยู่	%การใช้จ่าย	ที่คืนภาษี	ที่คืนที่มีอยู่	%การใช้จ่าย
	มกราคม	7,868	18,827	41.79	9,186	35,247	26.06	8,136	22,675	35.88	12,134	13,186	92.02	37,324	89,935
กุมภาพันธ์	4,543	18,827	24.13	4,266	35,247	12.10	8,123	22,675	35.82	12,134	13,186	92.02	29,066	89,935	32.32
มีนาคม	1,059	18,827	5.62	4,320	35,247	12.26	8,142	22,675	35.91	11,950	13,186	90.63	25,471	89,935	28.32
เมษายน	744	18,827	3.95	8,608	35,247	24.42	9,394	22,675	41.43	9,073	13,186	68.81	27,819	89,935	30.93
พฤษภาคม	6,450	18,827	34.26	9,569	35,247	27.15	10,108	22,675	44.58	9,331	13,186	70.76	35,458	89,935	39.43
มิถุนายน	12,552	18,827	66.67	27,096	35,247	76.87	21,900	22,675	96.58	8,962	13,186	67.97	70,510	89,935	78.40
กรกฎาคม	17,117	18,827	90.92	32,366	35,247	91.83	21,973	22,675	96.90	8,938	13,186	67.78	80,394	89,935	89.39
สิงหาคม	18,369	18,827	97.57	29,906	35,247	84.85	21,889	22,675	96.53	9,346	13,186	70.88	79,510	89,935	88.41
กันยายน	16,967	18,827	90.12	31,955	35,247	90.66	21,259	22,675	93.76	11,794	13,186	89.44	81,975	89,935	91.15
ตุลาคม	15,958	18,827	84.76	33,056	35,247	93.78	21,237	22,675	93.66	12,243	13,186	92.85	82,494	89,935	91.73
พฤศจิกายน	17,039	18,827	90.50	30,981	35,247	87.90	21,207	22,675	93.53	12,243	13,186	92.85	81,470	89,935	90.59
ธันวาคม	16,529	18,827	87.79	28,197	35,247	80.00	20,017	22,675	88.28	12,134	13,186	92.02	76,877	89,935	85.48
รวมทั้งปี	135,195	225,924	59.84	249,506	422,964	58.99	193,385	272,100	71.07	130,282	158,232	82.34	708,368	1,079,220	65.64
ฤดูฝน	114,531	131,789	86.90	213,557	246,729	86.56	149,482	158,725	94.18	84,632	92,302	91.69	553,230	629,545	87.88
ฤดูแล้ง	20,664	94,135	21.95	35,949	176,235	20.40	43,903	113,375	38.72	45,650	65,930	69.24	155,138	449,675	34.50

หมายเหตุ : จำนวนที่คืนที่มีอยู่ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยเฉพาะพื้นที่เป็นมา และคืนสำหรับปลูกพืชไร่

ที่มา : กองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

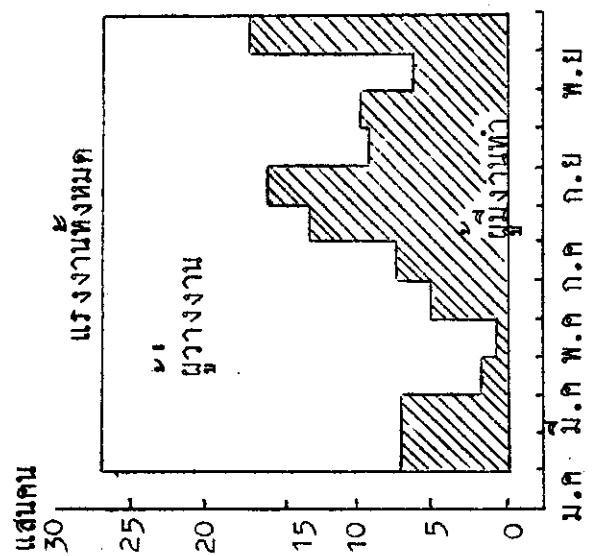
ตารางที่ 4 การใช้เงินทุนสำหรับการผลิตพืชแยกเป็นรายภาคทั่วประเทศ
หน่วย : 1,000 บาท

เดือน	ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคกลาง		ภาคใต้		รวมทั้งประเทศ	
	เงินทุนที่ใช้	%การใช้	เงินทุนที่ใช้	%การใช้	เงินทุนที่ใช้	%การใช้	เงินทุนที่ใช้	%การใช้	เงินทุนที่ใช้	%การใช้
มกราคม	123,450	4.91	91,383	2.47	230,676	5.17	15,221	2.44	460,730	4.08
กุมภาพันธ์	158,873	6.31	140,830	3.81	616,913	13.83	31,431	5.03	948,047	8.39
มีนาคม	74,525	2.96	149,286	4.04	907,273	20.35	41,042	6.57	1,172,126	10.37
เมษายน	20,214	0.80	286,990	7.76	323,688	7.26	13,874	2.22	644,766	5.71
พฤษภาคม	170,166	6.76	222,473	6.02	524,835	11.77	36,877	5.90	954,351	8.45
มิถุนายน	574,425	22.82	187,644	5.08	464,173	10.41	10,811	1.73	1,237,053	10.95
กรกฎาคม	236,696	9.40	382,389	10.35	391,918	8.79	10,999	1.76	1,022,002	9.05
สิงหาคม	472,141	18.76	1,146,290	31.01	502,885	11.28	61,899	9.91	2,183,215	19.32
กันยายน	320,472	12.73	464,670	12.57	162,113	3.64	247,788	39.65	1,195,043	10.58
ตุลาคม	43,396	1.72	234,114	6.33	103,513	2.32	62,575	10.01	443,598	3.93
พฤศจิกายน	169,818	6.75	170,877	4.62	97,932	2.19	63,973	10.24	502,600	4.44
ธันวาคม	153,147	6.08	219,486	5.94	133,269	2.99	28,398	4.54	534,300	4.73
รวมทั้งปี	2,517,323	100	3,696,432	100	4,459,188	100	624,888	100	11,297,831	100
เงินทุนที่ใช้ สำหรับฤดูฝน	1,970,095	78.26	2,805,470	75.90	1,855,803	41.62	490,428	78.48	7,117,811	63.00
เงินทุนที่ใช้ สำหรับฤดูแล้ง	547,228	21.74	890,962	24.10	2,603,385	58.38	134,460	21.52	4,180,020	37.00
เงินทุนของ เกษตรกร	424,481	16.86	982,610	26.58	1,619,551	36.32	171,786	27.49	3,198,428	28.31
เงินทุนกู้ยืม	2,092,842	83.14	2,713,822	73.42	2,839,637	63.68	453,102	72.51	8,099,403	71.69

ที่มา : กองเศรษฐกิจการเกษตร สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

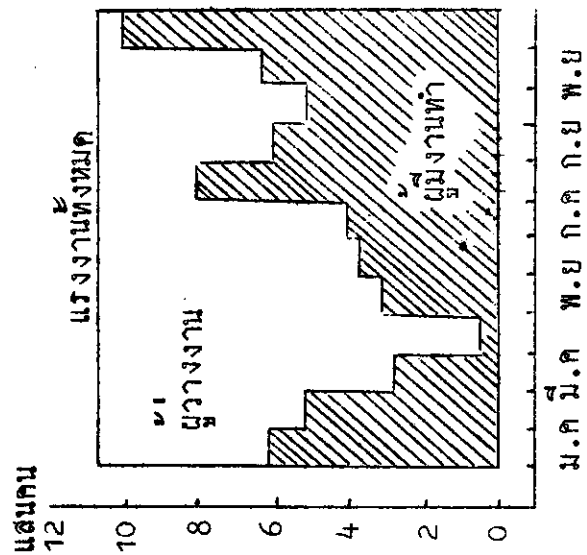
รูปภาพที่ 1 การใช้แรงงานสำหรับการขุดที่ขุดเป็นรายภาคและทั้งประเทศ

ภาคเหนือ

ม.ค. มี.ค. พ.ค. ก.ค. ก.ย. พ.ย. *ฤดูฝน* ฤดูฝน *

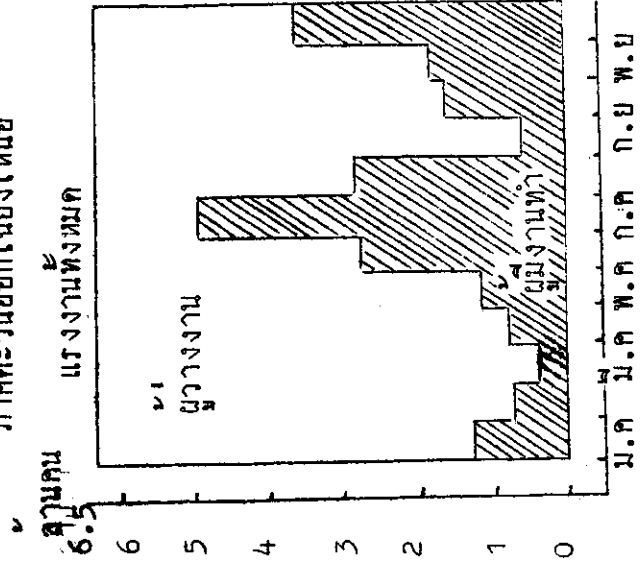
ภาคใต้

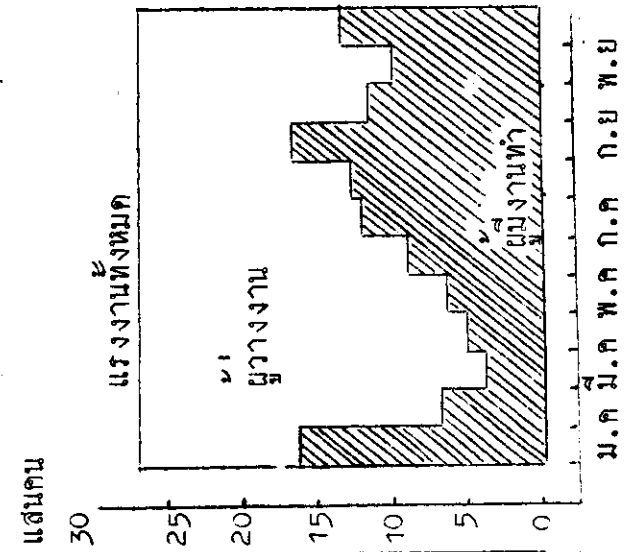
ม.ค. มี.ค. พ.ย. ก.ค. ก.ย. พ.ย. ฤดูฝน* ฤดูฝน *

รูปภาพที่ 1 การใช้แรงงานสำหรับการผลิต เป็นรายภาคและทั้งประเทศ

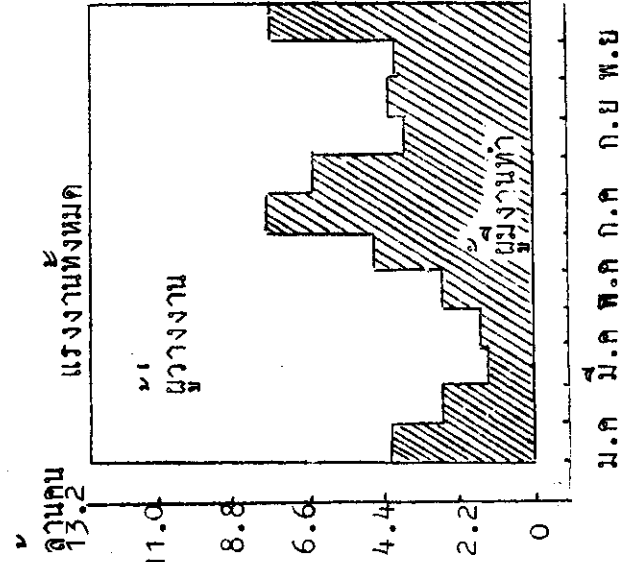
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคกลาง

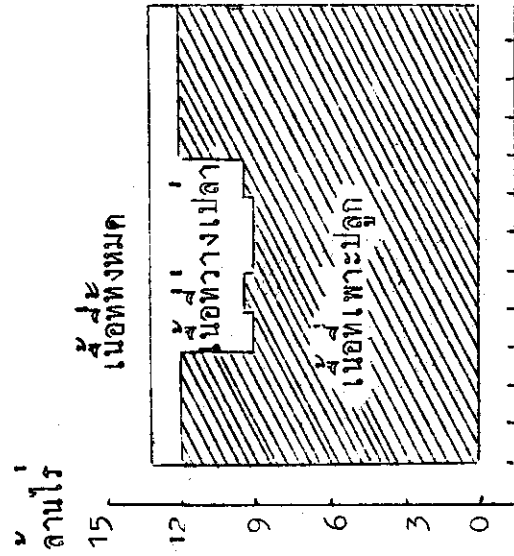
รวมทั้งประเทศ

* ฤดูแฉง * ฤดูฝน * ฤดูแฉง * ฤดูฝน * ฤดูแฉง * ฤดูฝน * ฤดูแฉง * ฤดูฝน *

รูปภาพที่ 2 การจัดทำขึ้นสำหรับการผลิตพืชเป็นรายภาคและหึ่งประเทศ

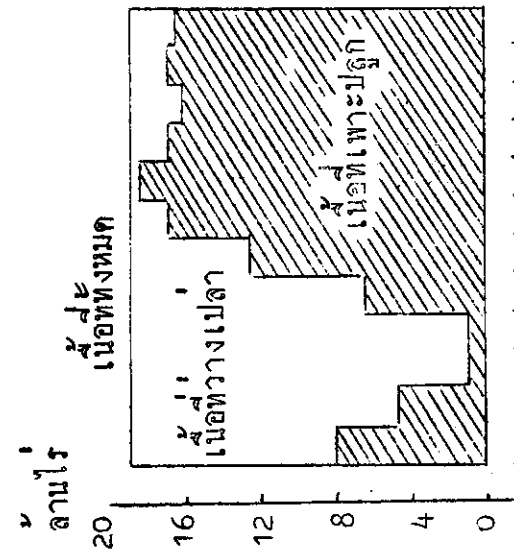
ภาคใต้

ม.ค มี.ค พ.ค ก.ค ก.ย พ.ย

* ฤดูฝน * ฤดูแล้ง * ฤดูฝน

ภาคเหนือ

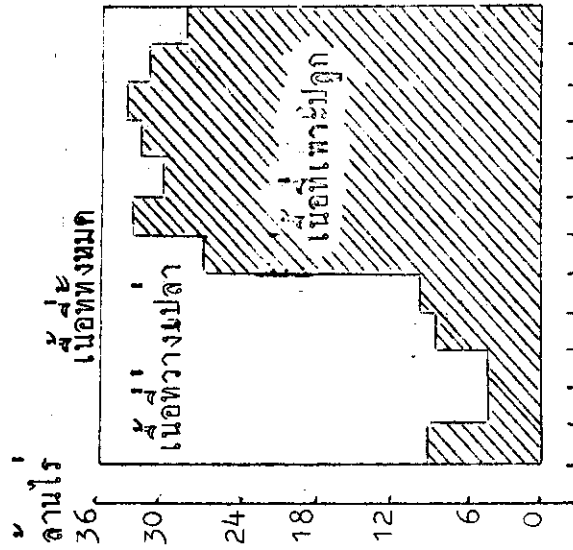

ม.ค มี.ค พ.ค ก.ค ก.ย พ.ย

* ฤดูแล้ง * ฤดูฝน * ฤดูฝน

รูปภาพที่ 2 การใช้ที่ดินสำหรับการผลิตพืชเป็นรายภาคและทั้งประเทศ

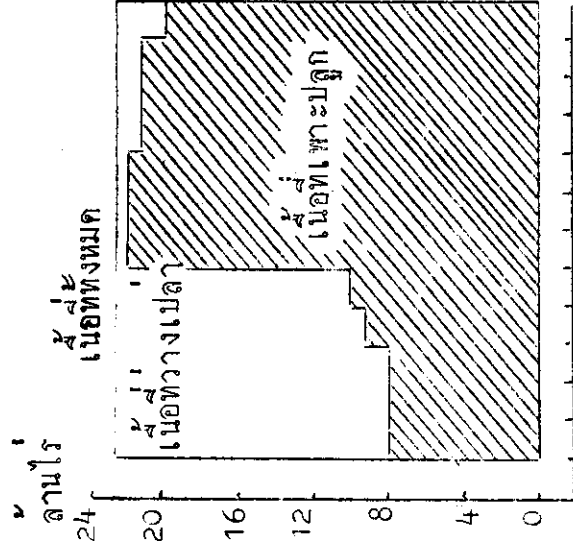
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ม.ค มี.ค พ.ค ก.ค ก.ย พ.ย

* ฤดูแล้ง * ฤดูฝน

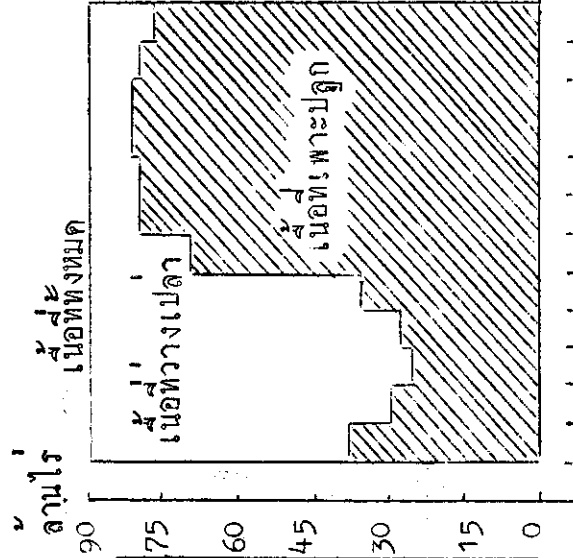
ภาคกลาง

ม.ค มี.ค พ.ค ก.ค ก.ย พ.ย

* ฤดูแล้ง * ฤดูฝน

รวมทั้งประเทศ

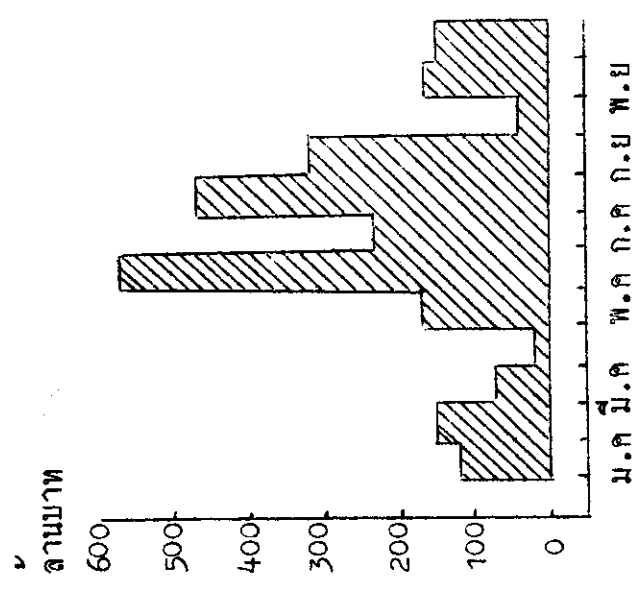
ม.ค มี.ค พ.ค ก.ค ก.ย พ.ย

* ฤดูแล้ง * ฤดูฝน

รูปภาพที่ 3 การใช้เงินทุนสำหรับการผลิตพืชเป็นรายภาคและทั่วประเทศ

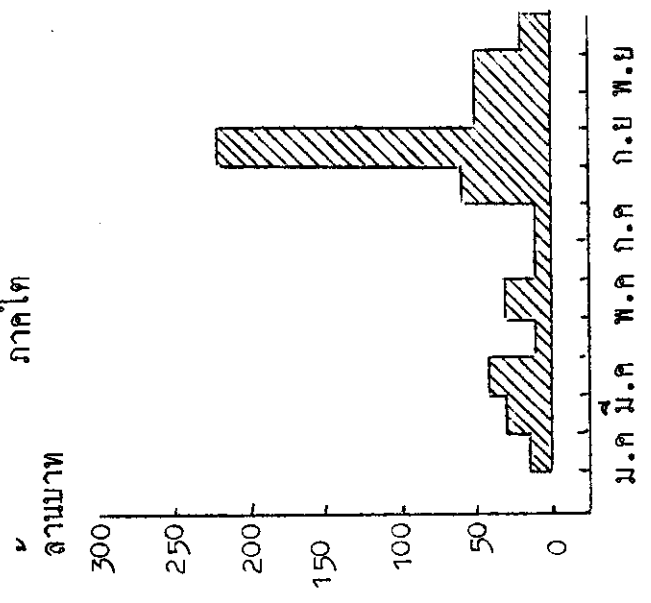
เงินทุนที่ใช้ในการผลิตพืช
แยกเป็นรายเคียน

ภาคเหนือ

*— ฤดูฝน *— ฤดูแล้ง *

ภาคใต้

— ฤดูฝน *— ฤดูแล้ง *

รูปภาพที่ 3 การใช้เงินทุนสำหรับการผลิตพืชเป็นรายภาคและทั้งประเทศ

เงินทุนที่ใช้ในการผลิตพืช
แยกเป็นรายภาค

